

अथ तत्रैव याज्यामाह । “वान्यायै दुग्धे जुषमाणाः कर-
म्भम् । उदीराणा अवरे परे च । अग्निष्वात्ता ऋतुभिः संवि-
दानाः । इन्द्रवतो हविरिदं जुषन्ताम्” इति । ‘अग्निष्वात्ता’
नामकाः पितरः, मदीयम्, ‘इदं हविर्जुषन्ताम्’ । कीदृशाः अग्नि-
ष्वात्ताः, ‘वान्यायै’ मृतवत्सायाः धेनोः, ‘दुग्धे’ प्रक्षिप्तं ‘करम्भं’
यवपिष्टरूपं मन्यं ‘जुषमाणाः’, तेषु मध्ये ये परे उक्तरूपाः ये च
‘अवरे’ निक्षृष्टाः, ते सर्वेऽपि ‘उदीराणाः’ अस्मिन् कर्मणि
उत्कर्षेण प्राप्ताः । ‘ऋतुभिः’ यज्ञकालाभिमानिदेवैः सह ‘संवि-
दानाः’ ऐकमत्यं गताः, ‘इन्द्रवन्तः’ परमैश्वर्ययुक्तेन पितर्राजेन
यमेन संयुक्ताः । अत्र शाखान्तरानुसारेण हविरन्तरं सूत्रकार
उदाजहार । अग्नये कव्यवाहनाय यमाय वा मन्यमिति ॥

तत्र द्वयोः पुरोऽनुवाक्ययोः एकस्या याज्यायाश्च प्रती-
कानि दर्शयति । “यदग्ने कव्यवाहन । त्वमग्न ईडितो जात-
वेदः । मातलीकव्यैः” इति । एतास्मिन् उगन्तस्त्वा हवामह
इत्यनुवाके संहितायां व्याख्याताः ॥

अथ तत्रैव स्विष्टकृतः पुरोऽनुवाक्यामाह । “ये तावपु-
र्देवत्रा जेहमानाः । होत्रा वृधः स्तोमतष्टासो अर्केः । अग्ने
याहि सुविदत्रेभिरर्वाङ् । सत्यैः कव्यैः पितृभिर्घर्मसद्भिः” इति ।
‘ये’ पितरः, ‘देवत्राः’ देवेषु मध्ये, ‘जेहमानाः’ प्रथमानाः, ‘हो-
त्रावृधः’ होमकर्तृन् वर्द्धयन्तः, ‘स्तोमतष्टासः’ स्तोत्ररूपैः मन्त्रैः
संस्कृताः सन्तः, ‘अर्केः’ अर्चनीयैः हविर्भिः, ‘तावपुः’ तृप्तिं गताः ।
हे ‘अग्ने’ तैः ‘पितृभिः’, सार्द्धम्, ‘अर्वाङ्’ ‘आयाहि’ अस्मदभिमुखम्,